

Van het pad af in de Gelderse Poort

Uit de wandelgids “Op Verkenning” van Gerda Spaander en Peter Oosterling (2018)

Over onverharde paden lopen is prettig, maar nog leuker is het om van de paden af te wijken. In een groot deel van natuurontwikkelingsgebied de Gelderse Poort mag dat. Het is een geheel van natuurgebieden aan weerszijden van de Waal en het Pannerdens Kanaal, ten oosten van Nijmegen.

Graven en grazen

In de loop der tijd is er in de Millingerwaard en de Ooijpolder het nodige gegraven. Midden jaren tachtig tellen we tussen Millingen en Nijmegen vijf steenfabrieken en in het landschap zijn veel voormalige afgravingen te vinden, herkenbaar als grote en kleine plassen. Deze bedrijvigheid is doorgegaan, maar naast de omzetting van grasland in water is er nu ook de omzetting van agrarisch land in natuurgebied. Zand- en kleiwinning wordt nu gecombineerd met natuurontwikkeling. Dat begon ruim twintig jaar geleden en gaat nog steeds door. Dat zien we al in het begin van de wandeling, waar tot 2020 zand wordt gewonnen. Je komt hier regelmatig de combinatie van graafmachines en grote grazers tegen. Bij de paarden en koeien wordt er aangeraden afstand te houden, maar ze gaan voornamelijk hun eigen gang.

Struinen

Op veel plaatsen mag je dwars door het gebied lopen, in de praktijk is dat door prikstruiken niet overal even makkelijk. Hier en daar hebben grazers hun eigen paden uitgesleten, die zijn ook bruikbaar. De routebeschrijving is hier dus anders dan gewoonlijk. In een groot deel van de wandeling kun je gewoon daar lopen waar je zin in hebt. Die keuze is er in de Millingerwaard en later ook in de Groenlanden.

Een aan zijn lot overgelaten grasland kenmerkt zich in het begin vooral door ruigte. Die tijd is in de gebieden waar wij door komen grotendeels voorbij.

Inmiddels kunnen plantenliefhebbers er hun hart ophalen. Na een kilometer of vijf kun je bij de Waal de Millinger Theetuin tegenkomen. In de ‘wildernis’ tref je hier iets totaal anders aan: een mediterraan aandoende tuin van een kwart hectare, waar je kunt eten en drinken.

Steenfabriek

Verderop staat de eerste steenfabriek, met daarvoor het bommonument ‘Woodhenge’. Geen stenen, maar restanten van dikke eiken die daar 8500 jaar geleden groeiden. Bij zo'n struingebied is het niet altijd duidelijk wat er wel en niet mag of kan. Kun je langs de Waal blijven lopen en dan om die steenfabriek heen? Ja, dat kan, alleen moet je niet achterom kijken als je langs de fabriek naar de Duffeltdijk loopt, want dan zie je een bordje ‘verboden toegang’.

Geen bochtafsnijding

Tussen de Millingerwaard en Ooij valt er niet veel te struinen, maar lopend onderaan de dijk heb je geen last van het verkeer en blijft het uitzicht de moeite waard. Verderop lopen we langs de Waal. In de jaren 90 was de Ooijpolder in het nieuws vanwege een dreigende bochtafsnijding van de Waal. De boten werden steeds groter en deze afsnijding moest duwvaart met zes bakken mogelijk of makkelijker maken. Die afsnijding was zo te zien niet nodig, want het is niet doorgegaan en die boten met zes bakken varen er nu toch.

Oud en nieuw

Aldus kunnen we nu gelukkig nog steeds langs Ooij, de Bisonbaai en door de Groenlanden struinen. Voorbij de Ooijse Bandijk lopen we langs het terrein van een verlaten steenfabriek en komt Nijmegen in zicht, met de Waalbrug en de Stevenskerk als markante punten. Via een nieuwe wandelbrug ben je snel in de stad. In de oude binnenstad vinden we onder andere de eeuwenoude overblijfselen van de Valkhofburcht. Verderop komen we langs de eerder genoemde Stevenskerk, die in de oorlog bij vergissing is verwoest door een geallieerd bombardement en vervolgens weer herbouwd. Tot slot bereiken we het station.